

PONOWNE WYKORZYSTYWANIE INFORMACJI SEKTORA
PUBLICZNEGO NA PRZYKŁADZIE BIBLIOTEK Z ODNIESIENIAMI DO
DZIAŁALNOŚCI MUZEÓW I ARCHIWÓW

INSTRUKCJA DLA INSTYTUCJI KULTURY

NATALIA MILESZYK

WSTĘP

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Czym jest informacja sektora publicznego?
2. Czy metadane są informacją sektora publicznego?
3. Jaka jest różnica między ustawą o reuse a ustawą o dostępie do informacji publicznej?
4. Czym jest ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego?
5. Czy przekazywanie zasobów pomiędzy instytucjami kultury podlega pod ustawę o ponownym wykorzystywaniu ISP?
6. Czy każda instytucja kultury musi stosować ustawę o reuse?
7. Kto może wykorzystywać informacje sektora publicznego?
8. Jaki jest zakres dopuszczalnego ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego?
9. W jaki sposób udostępnia się informację sektora publicznego?
10. Czy z ponownym wykorzystaniem informacji sektora publicznego mamy do czynienia w przypadku tworzenia reprodukcji przez samych użytkowników?
11. Czy można podejmować decyzję o udostępnieniu jakiegoś zasobu na podstawie informacji, w jakim celu będzie on wykorzystywany?
12. W jakim formacie należy udostępniać informację sektora publicznego?
13. Czy zawsze instytucja kultury musi udostępniać ISP w formacie wskazanym we wniosku?
14. Jakie zasady należy stosować przy udostępnianiu informacji sektora publicznego?
15. Czy wszystkie zasoby instytucji kultury mogą być ponownie wykorzystywane, czy istnieją jakieś ograniczenia w tym zakresie?
16. Czy instytucja kultury musi udostępniać do ponownego wykorzystania utwory stworzone przez pracowników instytucji kultury w ramach umowy o pracę?
17. Jak należy postąpić z zasobami posiadanymi przez instytucję kultury, które zostały przez instytucję udostępnione na wolnych licencjach (np. Creative Commons)?

18. Czy instytucja kultury może nałożyć jakiegokolwiek warunki związane z ponownym wykorzystywaniem informacji sektora publicznego?
19. W jaki sposób użytkownik dowiadyuje się o warunkach ponownego wykorzystywania?
20. Jak przebiega procedura udostępniania ISP w celu ponownego wykorzystania na wniosek?
21. Czy decyzje wydawane przez instytucje kultury w związku z reuse podlegają jakiegokolwiek kontroli?
22. Czy instytucja kultury może pobierać opłaty w związku z udostępnianiem informacji sektora publicznego?
23. Jakie informacje powinny się znaleźć w Biuletynie Informacji Publicznej instytucji kultury?
24. Czy standardy dotyczące reuse są takie same dla wszystkich instytucji kultury?
25. Jakie zmiany systemowe należy wprowadzić w działalności instytucji kultury, aby sprawnie zorganizować proces ponownego wykorzystywania?
26. Gdzie można znaleźć więcej informacji na temat reuse?

Słowniczek

Wzory

WSTĘP

Ustawa o dostępie do informacji sektora publicznego, która jest przedmiotem poniższej analizy stanowi implementację dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/37/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniającą dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego. Polskie prace rozpoczęły się w połowie 2014 r. przygotowaniem przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji projektu założeń do projektu ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego. Na podstawie założeń we wrześniu 2015 r. przygotowany został projekt ustawy, który trafił do Sejmu nowej kadencji i został przyjęty 25 lutego 2016 r. W dniu 15 marca 2016 r. ustawa została opublikowana w Dzienniku Ustaw poz. 352. Ustawa, w znacznej części, weszła w życie 3 miesiące od dnia ogłoszenia, czyli 16 czerwca 2016 r.

Celem nowego prawa jest ułatwienie dostępu i umożliwienie ponownego wykorzystywania informacji, zbiorczo określanych jako informacje sektora publicznego znajdujących się w między innymi w zasobach instytucji kultury: bibliotekach, archiwach, muzeach. Warto podkreślić, że do 16 czerwca 2016 r. wtórne wykorzystywanie informacji, wynikające z implementacji dyrektywy 2003/98/WE, do którego były zobowiązane organy sektora publicznego, uregulowane było w ustawie o dostępie do informacji publicznej. W związku z tym, że dyrektywa 2013/37/UE rozszerzyła zakres instytucji zobowiązanych do udostępniania informacji oraz wprowadziła dodatkowe warunki, zdecydowano się na przyjęcie odrębnej ustawy.

Nowe przepisy porządkują istniejące w instytucjach publicznych praktyki udostępniania własnych zasobów. Np. materiały z bibliotek cyfrowych są już wykorzystywane na blogach, w oparciu o egzemplarze posiadane przez biblioteki publikuje się reprinty, wykorzystuje się ilustracje i zdjęcia z zasobów archiwów i z książek znajdujących się w zbiorach bibliotek).

WYKAZ SKRÓTÓW

CRIP - [Centralne Repozytorium Informacji Publicznej](#)

ISP - informacja sektora publicznego

Reuse - ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego

U.d.i.p. - [Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, Dz.U. 2001 nr 112 poz. 1198](#)

U.p.a.p.p. - [Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz. U. z 2016 r. poz. 666 ze zm.](#)

U.p.w. - [Ustawa z dnia 25 lutego 2016 r. o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego, Dz.U. 2016 poz. 352](#)

1. CZYM JEST INFORMACJA SEKTORA PUBLICZNEGO?

Art. 2 ust 1. Przez informację sektora publicznego należy rozumieć każdą treść lub jej część, niezależnie od sposobu utrwalenia, w szczególności w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej, będącą w posiadaniu podmiotów, o których mowa w art. 3.

Informacją sektora publicznego jest każda informacja utrwalona (wyrażona w dowolnej formie i zapisana w dowolnej postaci) posiadana przez instytucje zobowiązane do stosowania ustawy. Zakres tego pojęcia jest więc bardzo szeroki. Należy pamiętać, że wymienione w ustawie formy utrwalenia np. papierowa lub elektroniczna, są jedynie przykładowe.

Do informacji sektora publicznego zaliczamy m.in.: nagrania dźwiękowe, slajdy, filmy, przeźrocza, książki i czasopisma, druki ulotne, rękopisy, mapy i atlasy, nuty, zbiory graficzne, w tym rysunki, grafiki, pocztówki, ekslibrisy i fotografie, utwory w wersji elektronicznej (np. zdigitalizowaną prasę), mikrofirmy i mikrofiszę, książki artystyczne, różnego rodzaju bazy (kartoteki biograficzne, kartoteki ilustracji, bazy genealogiczne czy bazy źródeł internetowych), korespondencję, akty prawne archiwalne - w całość lub w części. Taką część stanowić może pojedyncza ilustracja z książki, czy mapa z atlasu. Choć wszystkie te materiały stanowią ISP, to w praktyce ustawa wskazuje, iż w celu ponownego wykorzystywania udostępniane są wyłącznie ich reprodukcje cyfrowe lub papierowe. Ustawa nie daje zatem upoważnienia do samodzielnego kopiowania zbiorów w celu ich późniejszego ponownego wykorzystywania ([więcej na ten temat pytanie 10](#)).

Podsumowując, wszystkie typy materiałów bibliotecznych, archiwalnych i muzealnych są informacją sektora publicznego i podlegają udostępnieniu w celu ponownego wykorzystywania. Bardzo szeroki katalog informacji, które powinny być udostępnione, został jednak przez ustawodawcę ograniczony ze względu na pewne kryteria ([więcej na ten temat pytanie 18](#)).

2. CZY METADANE SĄ INFORMACJĄ SEKTORA PUBLICZNEGO?

Tak - **metadane**, czyli dane o danych, są informacją sektora publicznego. Ustawa wprowadzając termin metadane powieliła terminologię dyrektywy. W praktyce, biblioteki muszą udostępniać w celu ponownego wykorzystywania opisy katalogowe obiektów bibliotecznych, muzea opisy muzealiów a archiwa metadane opisujące materiały archiwalne.

Niezależnie od wątpliwości co do zasadności objęcia metadanych w całości lub w części ochroną prawnoautorską, co ma miejsce w wielu instytucjach kultury, zgodnie z u.p.w **wszystkie elementy zawarte w metadanych stanowią informację sektora publicznego - nie ważne czy mają twórczy charakter czy nie.**

Pytanie o to, czy konkretne opisy katalogowe bądź opisy muzealiów chronione są przez prawo autorskie ma znaczenie w sytuacji ograniczania prawa do ponownego wykorzystywania ISP ze względu na fakt, że dana instytucja kultury nie jest **pierwotnym właścicielem majątkowych praw autorskich** (więcej na ten temat pytanie 15). W praktyce więc instytucja kultury zawsze musi udostępnić metadane, które nie mają twórczego charakteru, czyli nie podlegają prawnoautorskiej ochronie (proste metadane o charakterze informacyjnym). Natomiast, jeśli w danej instytucji część elementów metadanych uznano za twórcze, to takie dane nie podlegają ponownemu wykorzystywaniu, o ile instytucja nie była pierwotnym właścicielem majątkowych praw autorskich (a taka sytuacja ma miejsce w większości przypadków - a więc metadane podlegające prawnoautorskiej ochronie prawie zawsze będą wyłączone spod reuse).

Jeśli opis katalogowy w bibliotece zawiera tylko podstawowe informacje, takie jak tytuł, autor, wydanie, ISBN, to taki opis nie ma twórczego charakteru i na pewno nie jest chroniony przez prawo autorskie - opis ten musi być udostępniony w celu ponownego wykorzystywania. Gdyby jednak ten sam opis katalogowy zawierał dodatkowo informacje, które w ocenie biblioteki dawałyby mu status utworu, w rozumieniu prawa autorskiego (co w kontekście metadanych może być dyskusyjne), to w związku z tym, zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt. 4, prawo do ponownego wykorzystywania ulega ograniczeniu i biblioteka nie musi udostępniać takiego opisu katalogowego.

3. JAKA JEST RÓŻNICA MIĘDZY USTAWĄ O REUSE A USTAWĄ O DOSTĘPIE DO INFORMACJI PUBLICZNEJ?

Informacja sektora publicznego jest pojęciem szerszym niż informacja publiczna. Informacja publiczna to informacje związane z wykonywaniem zadań publicznych i wydatkowaniem środków publicznych, np. lista umów zawarta przez daną instytucję czy wykaz zrealizowanych w danym roku projektów - do samego pozyskiwania takiej informacji stosujemy ustawę o dostępie do informacji publicznej, której ta publikacja nie dotyczy.

Na informacje sektora publicznego składają się:

- 1) informacja publiczna;
- 2) zasoby bibliotek, archiwów i muzeów niebędące informacją publiczną (czyli w dużym uproszczeniu zbiory danej instytucji);
- 3) inne informacje niebędące informacją publiczną i zasobem bibliotek, archiwów i muzeów (czyli np. metadane).

Jeśli ktoś chciałby ponownie wykorzystywać wykaz zrealizowanych w danym roku projektów (np. stworzyć aplikację do wyszukiwania projektów), musi pozyskać go w trybie ustawy o

reuse. Gdyby natomiast taki wykaz chciałby opublikować na swojej stronie www, bez żadnych zmian, korzystałby z informacji publicznej w ramach ustawy o dostępie do informacji publicznej, a nie ustawy o reuse.

4. CZYM JEST PONOWNE WYKORZYSTYWANIE INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO?

Art. 2 ust. 2 Przez ponowne wykorzystywanie należy rozumieć wykorzystywanie przez osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, zwane dalej „użytkownikami”, informacji sektora publicznego, w celach komercyjnych lub niekomercyjnych innych niż pierwotny publiczny cel, dla którego informacja została wytworzona.

Jako ponowne wykorzystywanie należy rozumieć takie wykorzystywanie informacji sektora publicznego, które prowadzi do stworzenia nowej usługi, produktu czy innego dobra, czyli na bazie uzyskanych informacji wytwarza się jakąś wartość dodaną. Co istotne nie ma znaczenia, czy wykorzystywanie będzie w celu komercyjnym lub niekomercyjnym, tzn. czy korzystający z ISP będzie swoim produkcie zarabiał, czy też nie. Istotne jest, aby takie wykorzystywanie odbywało się w innym niż **pierwotny publiczny cel**, dla którego informacja została wytworzona. Dla ułatwienia wykorzystywania w innym niż pierwotny publiczny cel biblioteki brytyjskie przygotowały specjalną informację o ich publicznej misji. np. British Library http://www.britishmuseum.org/about_us/management/psi/statement_of_public_task.aspx czy biblioteka uniwersytecka w Cambridge <http://www.lib.cam.ac.uk/collections/departments/digital-content-unit/psi-regulations>. Takie zadania biblioteki polskie zwykle opisują w swoich statutach, ale dla wygody użytkowników można wzorem brytyjskim, przygotować specjalną informację.

Oznacza to, że z ponownym wykorzystywaniem informacji sektora publicznego mamy do czynienia wyłącznie tylko w przypadku, gdy to wykorzystywanie nie jest związane z wykonywaniem zadań publicznych.

5. CZY PRZEKAZYWANIE ZASOBÓW POMIĘDZY INSTYTUCJAMI KULTURY PODLEGA POD USTAWĘ O PONOWNYM WYKORZYSTYWANIU ISP?

Art. 2 ust. 3 Ponownym wykorzystywaniem w rozumieniu ustawy nie jest udostępnianie lub przekazanie informacji sektora publicznego przez podmiot wykonujący zadania publiczne innemu podmiotowi wykonującemu zadania publiczne wyłącznie w celu realizacji takich zadań.

W rozumieniu ustawy ponownym wykorzystywaniem nie jest udostępnianie lub przekazanie informacji sektora publicznego (w tym posiadanych przez instytucje kultury) przez podmiot wykonujący zadania publiczne innemu podmiotowi wykonującemu zadania publiczne.

Jeśli muzeum A chciałoby udostępnić na swojej stronie internetowej cyfrową reprodukcję zasobów z domeny publicznej znajdujące się na stronie internetowej muzeum B, nie podlega to ustawie o reuse - gdyż działanie takie należy do zakresu działań publicznych muzeum A. Jeśli jednak działanie muzeum A wykraczałoby poza a ustawy, wtedy należy stosować ustawę o reuse.

Jeśli podmiot prywatny wykorzystuje opisy katalogowe do stworzenia bazy bibliograficznej (a w tym celu właśnie biblioteki tworzą opisy katalogowe) to mamy do czynienia z ponownym wykorzystywaniem informacji sektora publicznego, gdyż podmiot prywatny nie wykonuje zadań publicznych w tym przypadku. Natomiast biblioteka pobierająca opisy bibliograficzne z bazy np. Biblioteki Narodowej nie może opierać tego działania na u.p.w, ponieważ robi to w celu realizacji zadania publicznego, jakim jest opracowanie gromadzonych materiałów bibliotecznych.

Ponowne wykorzystywanie należy odróżnić od samego posiadania czy rozpowszechniania informacji sektora publicznego.

*Podmiot A uzyskał, czyli wszedł w posiadanie, od muzeum (na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej) wykaz posiadanych przez muzeum obrazów z lat 1390-1798, a następnie opublikował ten wykaz w internecie w dokładnie takiej samej formie w jakiej ta lista została przekazana mu przez muzeum. W takim przypadku podmiot A korzysta z prawa do i **rozpowszechniania** informacji i nie dokonuje ponownego wykorzystywania ISP. Jednak gdyby ten sam podmiot postanowił stworzyć internetową bazę danych zawierającą takie wykazy z wielu instytucji, gdzie informacje byłyby prezentowane zgodnie z zamysłem autora, wtedy mamy do czynienia z reuse - zostałyby opracowany nowy produkt w postaci internetowej bazy danych. Wtedy też podmiot A powinien pozyskać ten wykaz w trybie przewidzianym przez ustawę o dostępie do informacji sektora publicznego. To właśnie wartość dodana do uzyskanych informacji powoduje, że mamy do czynienia z jej ponownym wykorzystywaniem.*

Klasycznym przykładem wykorzystywania informacji sektora publicznego są aplikacje, które umożliwiają wyszukiwanie połączeń komunikacji publicznej w danym mieście. Zazwyczaj są to aplikacje stworzone przez podmioty komercyjne, które wykorzystują ISP - rozkłady autobusów.

6. CZY KAŻDA INSTYTUCJA KULTURY MUSI STOSOWAĆ USTAWĘ O REUSE?

Nie. Instytucjami kultury, które muszą stosować ustawę są:

- muzea państwowe i samorządowe w rozumieniu ustawy o muzeach,

- biblioteki publiczne i biblioteki naukowe (których organizatorami są jednostki sektora publicznego) w rozumieniu przepisów ustawy o bibliotekach;
- archiwa regulowane ustawą o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Podstawowym pytaniem, które musi zadać sobie każda instytucja kultury jest: “Czy na podstawie art. 4 ustawy instytucja jest zobowiązana do stosowania ustawy o reuse?”.

Zgodnie z art. 4 ustawę muszą stosować przede wszystkim jednostki sektora finansów publicznych oraz organy władzy publicznej. W ustawie przewidziano również katalog podmiotów, których ustawa **nie dotyczy**, składający się z:

1. *jednostek publicznej radiofonii i telewizji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji oraz Polskiej Agencji Prasowej S.A.,*
2. *państwowych instytucji kultury, samorządowych instytucji kultury oraz innych podmiotów prowadzących działalność kulturalną, o której mowa w art. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z wyjątkiem muzeów państwowych i muzeów samorządowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach, bibliotek publicznych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach, a także archiwów tworzących państwową sieć archiwalną oraz innych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność archiwalną w zakresie państwowego zasobu archiwalnego w rozumieniu art. 22 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach*
3. *uczelni, Polskiej Akademii Nauk oraz jednostek naukowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki, z wyjątkiem:*
 - a) *bibliotek naukowych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,*
 - b) *Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej,*
 - c) *Państwowego Instytutu Geologicznego,*
4. *bibliotek naukowych, których organizatorami nie są jednostki sektora publicznego,*
5. *szkół, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.*

Warto pamiętać, że nawet jeśli jakaś grupa podmiotów została wyłączona spod ustawy, to informacje publikowane przez nie w Biuletynie Informacji Publicznej są informacją sektora publicznego i podlegają ponownemu wykorzystywaniu. Tak więc **całość informacji z BIP jest informacją sektora publicznego, która może być ponownie wykorzystywana.**

Jeśli biblioteka naukowa, niebędąca zobowiązana do stosowania ustawy o reuse, upublicznia część swoich informacji w BIP, to informacje znajdujące się w BIP podlegają wykorzystywaniu w ramach ustawy (pomimo faktu, iż biblioteka naukowa nie jest zobowiązana do stosowania ustawy).

7. KTO MOŻE WYKORZYSTYWAĆ INFORMACJE SEKTORA PUBLICZNEGO?

Każdy. Zarówno osoby fizyczne (indywidualne osoby), jak i firmy czy organizacje pozarządowe, bez względu na formę prawną. Nie jest ważne również obywatelstwo czy miejsce funkcjonowania danego podmiotu - o informację taką może wnioskować zarówno obywatel Mongolii, jak i podmiot zarejestrowany na Malcie. Ważne jest jednak to, że jeśli dostęp do ISP następuje w trybie wnioskowym ([więcej na ten temat pytanie 20](#)) to wtedy we wniosku musi być dokładnie określony podmiot wnioskujący.

8. JAKI JEST ZAKRES DOPUSZCZALNEGO PONOWNEGO WYKORZYSTYWANIA INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO?

Informacja sektora publicznego może być wykorzystywana w celu tworzenia **nowych produktów, dóbr i usług zarówno w celu komercyjnym jak i niekomercyjnym, a więc w bardzo wielu formach**. W praktyce oznacza to między innymi możliwość wykorzystywania takiej informacji (np. zdigitalizowanej książki czy cyfrowej reprodukcji obrazu) w reklamie, w aplikacji mobilnej, w postaci reprodukcji czy publikacji, w ramach działalności na blogu, w audiobooku, do stworzenia dzieła zależnego na podstawie utworu udostępnionego (sztuki teatralnej, tłumaczenia, remiksu, kolażu), etc.

Jan Kowalski pozyskał w ramach ustawy o reuse reprodukcje zbiorów z kolekcji Czartoryskich. Można wyobrazić sobie różnorodne wykorzystywanie tych zasobów: stworzenie aplikacji mobilnej - wirtualnego muzeum sztuki, wyprodukowanie serii gadżetów reklamujących Polskę, wykorzystywanie obrazów jako scenografii i sztuce teatralnej, stworzenie kampanii reklamowej w oparciu o obrazy. Wszystkie te wykorzystywania to ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego.

Tak szeroki katalog może wywoływać obawy instytucji kultury, należy jednak pamiętać, że reuse podlega pewnym ograniczeniom ([więcej na ten temat pytanie 18](#)).

9. W JAKI SPOSÓB UDOSTĘPNIA SIĘ INFORMACJĘ SEKTORA PUBLICZNEGO?

Informacje sektora publicznego może być udostępniania na dwa sposoby:

- w systemie teleinformatycznym,
- na wniosek.

Udostępnienie w systemie teleinformatycznym może mieć jedną z poniższych form:

- w Biuletynie Informacji Publicznej,
- w Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej,
- w inny sposób, np. na stronie internetowej, w elektronicznych bazach danych, w repozytorium czy bibliotece cyfrowej.

Oznacza to, że użytkownik pobiera pożądaną informację samodzielnie a dobrą praktyką jest ułatwianie mu takiego pobierania poprzez otwieranie dostępu np. poprzez API.

To, w jakim systemie teleinformatycznym dostępna jest dana informacja, wpływa na konsekwencję braku określenia warunków ([więcej na ten temat pytanie 19](#)).

W przypadku braku informacji o warunkach ponownego wykorzystywania ISP, która znajduje się w BIP bądź CRIP przyjmuje się, że informacja ta została udostępniona bez warunków, które musi spełnić użytkownik.

Takiego założenia nie stosuje się w przypadku udostępnienia na stronach internetowych. W przypadku braku określenia warunków użytkownik jest zobowiązany do wystąpienia do instytucji z wnioskiem o ich określenie. Dla usprawnienia pracy instytucji oraz przepływu informacji pomiędzy instytucją a użytkownikami rekomendujemy określenie warunków również dla zasobów dostępnych na stronach internetowych.

Założmy, iż Biuletynie Informacji Publicznej biblioteki zamieszczono zdigitalizowaną wersję czasopisma. Nie określono jednak na stronach BIP warunków ponownego wykorzystywania - każdy użytkownik może więc dowolnie wykorzystywać zdigitalizowane czasopismo, bez spełniania żadnych warunków. Ta sama biblioteka, jednak tym razem na swojej stronie internetowej, zamieściła zdigitalizowane wersje wierszy Leśmiana, bez żadnych informacji nt. ponownego wykorzystywania. Sam fakt, że wiersze te są dostępne na stronie internetowej nie oznacza, że można je ponownie wykorzystywać - w przypadku braku określonych warunków użytkownik powinien zwrócić się z wnioskiem o określenie warunków ponownego wykorzystywania.

Art. 11 ust. 4 Brak informacji o warunkach ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego udostępnionych w Biuletynie Informacji Publicznej lub w centralnym repozytorium uważa się za udostępnienie informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania bez warunków.

Udostępnianie ISP na wnioski ma miejsce w sytuacji, gdy informacja sektora publicznego:

- nie została udostępniona w BIP bądź CRIP - np. użytkownik wie, że muzeum jest w posiadaniu pewnego obrazu, jednak jego wizerunek nie został udostępniony w tych bazach;
- została udostępniona na stronie www (bądź w inny sposób poza BIP i CRIP) ale nie zostały określone warunki ponownego wykorzystywania lub opłaty za ponowne wykorzystywanie albo nie poinformowano o braku takich warunków lub opłat - np. na stronie archiwum A znajduje się zdigitalizowana wersja korespondencji z okresu PRL, jednak nie podano informacji, na jakich warunkach można ten zasób ponownie wykorzystywać;

- będzie wykorzystywana na warunkach innych, niż zostały dla tej informacji określone - np. w Biuletynie Informacji Publicznej określono, że nie wolno w celu komercyjnym wykorzystywać herbów rodów szlacheckich będących w posiadaniu muzeum, jednak wydawnictwo pragnie wykorzystywać te herby w swojej publikacji;
- została udostępniona lub przekazana na podstawie innych ustaw określających zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami sektora publicznego - np. gdy przed wejściem w życie ustawy użytkownik pozyskał bazę danych dotyczącą zasobów danej biblioteki na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej, a teraz użytkownik chce na podstawie tej bazy stworzyć aplikację mobilną.

10. CZY Z PONOWNYM WYKORZYSTYWANIEM INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO MAMY DO CZYNINIENIA W PRZYPADKU TWORZENIA REPRODUKCJI PRZEZ SAMYCH UŻYTKOWNIKÓW?

Nie. Ustawa przewiduje jedynie dwa tryby pozyskania informacji sektora publicznego w celu jej ponownego wykorzystywania: tryb wnioskowy albo udostępnienie w systemie teleinformatycznym. Jeśli użytkownik sam wykona reprodukcję zasobu instytucji kultury może to zrobić w ramach dozwolonego użytku prywatnego, jednak nie może takiej ISP ponownie wykorzystywać.

Jan Kowalski postanowił stworzyć internetową przeglądarkę prasy codziennej z lat 1985-1989 (nowy produkt). W tym celu spędził długie godziny w Bibliotece Narodowej robiąc zdjęcia poszczególnym stronom gazet, które później wykorzystywał w swojej przeglądarce. Takie działanie nie jest zgodne z ustawą o reuse - Jan Kowalski powinien wystąpić z wnioskiem do Biblioteki Narodowej w celu udostępnienia informacji sektora publicznego (prasy) w celu jej ponownego wykorzystywania (stworzenia przeglądarki).

11. CZY MOŻNA PODEJMOWAĆ DECYZJĘ O UDOSTĘPNIENIU JAKIEGOŚ ZASOBU NA PODSTAWIE INFORMACJI, W JAKIM CELU BĘDZIE ON WYKORZYSTYWANY?

Nie. Cel w jakim dana informacja będzie wykorzystywana podawany we wniosku o udostępnienie może służyć jedynie do np. prawidłowego ustalenia kwestii pobierania opłat ([więcej na ten temat pytanie 22](#)) lub pozyskiwaniu przez instytucje wiedzy w jaki sposób jej zasoby są wykorzystywane. Od komercyjnego bądź niekomercyjnego charakteru wykorzystywania może również należeć kwestia dodatkowych warunków wykorzystywania nałożonych przez instytucję kultury ([więcej na ten temat pytanie 20](#)). Jednak cel, w którym dany zasób będzie wykorzystywany, nie może mieć wpływu na pozytywną bądź negatywną decyzję w kwestii samego udostępniania.

Firma XYZ będąca agencją reklamową zwróciła się do Muzeum Narodowego w Krakowie z wnioskiem o udostępnienie reprodukcji "Damy z gronostajem", którą chcą wykorzystywać w reklamie suplementów diety dla kobiet. W związku z komercyjnym charakterem ponownego

wykorzystywania muzeum może nałożyć opłaty, jednak nie może odmówić udostępnienia informacji nawet jeśli uzna kampanię reklamową za “niegodną”.

12. W JAKIM FORMACIE NALEŻY UDOSTĘPNIĄĆ INFORMACJĘ SEKTORA PUBLICZNEGO?

Zgodnie z art. 10 u.p.w., podmioty zobowiązane do stosowania ustawy muszą udostępniać zasoby w formatach przewidzianych w krajowych Ramach Interoperacyjności. Są to:

- 1) dla danych zawierających dokumenty tekstowe, tekstowo- -graficzne lub multimedialne: txt, rtf, pdf, xps, odt, ods, odp, doc, xls, ppt, docx, xlsx, pptx, csv;
- 2) dla danych zawierających informację graficzną: jpg, tiff, geotiff, png, svg;
- 3) dla danych zawierających informację dźwiękową lub filmową: wav, mp3, avi, mpg, mpeg, mp4, m4a, mpeg4, ogg, ogv;
- 4) dla zapisu elementów informacji oraz powiązań między nimi: xml, xsd, gml, rng.

W miarę możliwości informację sektora publicznego należy udostępniać w formacie przeznaczonym do odczytu maszynowego wraz z metadanymi.

Jeśli informacja sektora publicznego pozyskiwana jest w trybie wnioskowym, wnioskodawca wskazuje format udostępnienia we wniosku.

13. CZY ZAWSZE INSTYTUCJA KULTURY MUSI UDOSTĘPNIĄĆ ISP W FORMACIE WSKAZANYM WE WNIOSKU?

Art. 10 ust. 2 Podmioty zobowiązane nie są obowiązane do tworzenia informacji sektora publicznego, ich przetwarzania w sposób lub w formie wskazanych we wniosku o ponowne wykorzystywanie oraz sporządzania z nich wyciągów, jeżeli spowoduje to konieczność podjęcia nieproporcjonalnych działań przekraczających proste czynności.

Nie. Ustawodawca uznał, że jeśli wymagany format (bądź też samo zdigitalizowanie) danego zasobu spowodują konieczność podjęcia nieproporcjonalnych działań przekraczających proste czynności, to instytucja nie musi udostępniać takiej ISP. Z takimi sytuacjami mamy do czynienia gdy np. digitalizacja w danym formacie wymaga zlecenia zadania podmiotowi trzeciemu, co nie mieści się w zaplanowanym budżecie danej instytucji.

Jeśli spełnione są przesłanki z art. 10 ust. 2, instytucja kultury może:

- 1) odmówić, w drodze decyzji, wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego,

2) przekazać informację do ponownego wykorzystywania, mimo spełnienia warunków z art. 10 ust. 2 u.p.w.; w tej sytuacji instytucja kultury może nałożyć opłatę.

W przypadku odmowy udostępniania ISP na podstawie art. 10 ust. 2 należy wydać decyzję odmowną (która podlega kontroli administracyjnej). Trzeba też mieć na uwadze, że art. 10 ust. 2 jest na tyle niejednoznaczny, że jego zakres zostanie dopiero dookreślony przez praktykę instytucji (i kontrolę sądową – **więcej na ten temat pytanie 21**). Dotyczy to przede wszystkim interpretacji, co oznaczają “proste czynności” których przekroczenie może spowodować odmowę udostępnienia ISP. Niewątpliwie należy to pojęcie interpretować indywidualnie - czym innym są proste czynności dla Biblioteki Narodowej posiadającej własną pracownię digitalizacyjną, a czym innym dla małej biblioteki publicznej.

14. JAKIE ZASADY NALEŻY STOSOWAĆ PRZY UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO?

Ustawodawca przewidział szereg zasad, którymi musi się kierować instytucja kultury prowadząc działania związane z udostępnianiem ISP do ponownego wykorzystywania.

Art. 8. ust 1. Podmiot zobowiązany w porównywalnych sytuacjach udostępnia lub przekazuje informacje sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania na takich samych zasadach.

Zasada niedyskryminacji - instytucja kultury w porównywalnych sytuacjach musi udostępnić ISP do ponownego wykorzystywania na tych samych zasadach (czyli warunkach i opłatach). Nie można więc warunkować kwestii wysokości opłaty za ten sam zasób w zależności od wielkości podmiotu, który chce z danego zasobu skorzystać.

Art. 9 ust. 1. Podmiot zobowiązany, który udostępnia lub przekazuje informacje sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania, nie może wprowadzać ograniczenia korzystania z tych informacji przez innych użytkowników.

Zasada niewyłączności - instytucja kultury, która udostępnia lub przekazuje ISP w celu ponownego wykorzystywania, nie może wprowadzać ograniczenia korzystania z tych informacji przez innych użytkowników. Wyjątkiem jest przewidziana przez ustawę możliwość udzielenia prawa wyłączonego. Jest to możliwe w sytuacji gdy udzielenie prawa wyłącznego jest niezbędne dla prawidłowego wykonywania zadań publicznych - w praktyce działalności instytucji kultury trudno sobie wyobrazić taką sytuację, więc nie powinno być wiele odstępstw od zasady niewyłączności.

Zasada dostępności formatów - instytucja kultury zobowiązana jest do udostępniania ISP za pomocą określonych formatów (**więcej na ten temat pytanie 12**).

Zasada przejrzystości - ustawa reguluje, jakie informacje dotyczące procedury reuse powinny być dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej, który muszą prowadzić prawie wszystkie instytucje kultury ([więcej na ten temat pytanie 23](#)).

15. CZY WSZYSTKIE ZASOBY INSTYTUCJI KULTURY MOGĄ BYĆ PONOWNIE WYKORZYSTYWANE, CZY ISTNIEJĄ JAKIEŚ OGRANICZENIA W TYM ZAKRESIE?

Ustawa przewiduje katalog sytuacji, które stanowią powód obligatoryjnej odmowy udostępniania ISP w celu ponownego wykorzystywania:

- ISP, w odniesieniu do których prawo do ponownego wykorzystywania podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby lub tajemnicę przedsiębiorstwa. Wyłączenie te nie dotyczy osób pełniących funkcje publiczne (art. 6 ust. 2 u.p.w.).

W archiwum A znajduje się korespondencja listowna osób będących we władzach Solidarności w latach 80-tych. To samo archiwum posiada bogaty zbiór listów wysłanych do Chicago przez osoby prywatne w tym samym okresie. Archiwum musi udostępnić pierwszą kolekcję, w przypadku drugiej powinna powołać się na ochronę prywatności osób, które wysyłały listy. Jednak jeśli możliwe jest zanonimizowanie danych tak aby chronić prywatność - to powinien zostać proces anonimizacji przeprowadzony, a zasoby udostępnione - odmowa udzielenia dostępu powinna być ostatecznym rozwiązaniem.

Pojęcie prywatności należy rozumieć szeroko, zarówno jako dane osobowe, prawo do wizerunku jak i ochronę dóbr osobistych z kodeksu cywilnego. Ogólnie bardzo ważne jest, aby łącznie z uzyskiwaniem majątkowych praw autorskich do danego utworu instytucja kultury uzyskiwała stosowną zgodę na wykorzystywanie wizerunku, o ile takowy jest przedstawiony w utworze.

W związku z szeroką ochroną ze względu na prywatność powstaje pytanie, czy ochrona danych osobowych jest przesłanką wystarczającą, by odmówić dostępu do informacji sektora publicznego, czy instytucja kultury ze względu na cel ustawy jest zobowiązane zanonimizować (w miarę możliwości) daną informację i w takiej zanonimizowanej wersji przekazać ją do ponownego wykorzystywania. Za drugą interpretacją przemawia długoletnia praktyka dostępu do informacji publicznej.

- ISP, do których dostęp ograniczony jest na podstawie innych ustaw (art. 6 ust. 3 u.p.w.).

Biblioteka w Łodzi posiada nieopublikowane rękopisy Korczaka. Jego twórczość przeszła już do domeny publicznej, jednak nieopublikowane rękopisy nie mogą być udostępnione do ponownego wykorzystywania, gdyż art. 23 ust. 1 ustawie o prawie autorskim "bez zezwolenia twórcy wolno nieodpłatnie korzystać z już rozpowszechnionego utworu w zakresie własnego użytku osobistego" dopuszcza jedynie korzystanie z rozpowszechnionych utworów.

- ISP, których wytwarzanie przez podmioty zobowiązane nie należy do ich zakresu zadań określonych prawem (art. 6 ust. 4 pkt 1 u.p.w.).

Jeśli prowadzenie działalności edukacyjnej nie wchodzi w zakres obowiązków statutowych instytucji kultury, to może ona nie udostępniać materiałów edukacyjnych w ramach reuse.

- ISP powiązane z depozytami znajdującymi się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego, o ile właściciele umownie wyłączyli możliwość ich udostępniania (art. 6 ust. 4 pkt 2 u.p.w.)

Artysta przekazał swoje prace w depozyt dla muzeum. Jednocześnie w umowie depozytowej wyłączył możliwość udostępniania swoich prac – wtedy muzeum musi odmówić udostępnienia tego zasobu. Można również sobie wyobrazić zapisy w umowie wyłączające częściowo możliwość udostępniania – np. w stosunku do konkretnych utworów.

- ISP, do których prawa autorskie i prawa pokrewne przysługują podmiotom innym niż zobowiązane (art. 6 ust. 4 pkt 3 u.p.w.).

Jeśli prawa autorskie majątkowe przysługują komuś innemu niż instytucja kultury, zasoby te nie podlegają udostępnieniu w celu reuse. Należy pamiętać, że utwory przechodzą do domeny publicznej (wygasają prawa majątkowe autorskie) zazwyczaj w 70 lat po śmierci twórcy i w przypadku takich utworów nie można powoływać się na ten przepis. Więcej o domenie publicznej można dowiedzieć się z publikacją przygotowanej przez Centrum Cyfrowe [“Domena publiczna w instytucjach kultury. Instrukcja”](#).

Biblioteka Narodowa w swoich zbiorach posiada wiersze Wisławy Szymborskiej, jednak prawa majątkowe do utworów pozostały przy spadkobiercach poetki. Z tego powodu biblioteka musi odmówić udostępniania wierszy w celu ich ponownego wykorzystywania.

- Materiały będące w posiadaniu instytucji kultury w przypadku, gdy pierwotnym właścicielem autorskich praw majątkowych lub praw pokrewnych były podmioty inne niż podmioty zobowiązane, a czas trwania tych praw nie wygasł (art. 6 ust. 4 pkt 4 u.p.w.).

Autor przekazał prawa majątkowe do swoich wierszy Bibliotece Narodowej. Po jego śmierci BN nadal nie może udostępniać do ponownego wykorzystywania jego wierszy na podstawie u.p.w., gdyż nie była pierwotnym właścicielem autorskich praw majątkowych. Sytuacja ta ulegnie zmianie 70 lat po śmierci artysty, kiedy to utwory przejdą do domeny publicznej a BN będzie musiała udostępniać wiersze do ponownego wykorzystywania, gdyż wygasną majątkowe prawa autorskie do nich.

Przepis ten dotyczy tylko instytucji kultury (muzeów, bibliotek, archiwów) – pozostałe podmioty muszą udostępniać zasoby, co do których wtórnie nabyła prawa autorskie majątkowe.

Art. 4 ust. 4 pkt. 4 Prawo do ponownego wykorzystywania podlega ograniczeniu w zakresie informacji sektora publicznego (...) będących w posiadaniu muzeów państwowych, muzeów samorządowych, bibliotek publicznych, bibliotek naukowych lub archiwów, w przypadku gdy

pierwotnym właścicielem autorskich praw majątkowych lub praw pokrewnych były podmioty inne niż podmioty zobowiązane, a czas trwania tych praw nie wygasł.

Ograniczenie z art. 4 ust. 4 pkt. 4 powoduje, że w rzeczywistości instytucje kultury zobowiązane są do udostępniania jedynie zasobów, co do których są pierwotnym właścicielem praw autorskich majątkowych bądź też prawa te wygasły. W rezultacie katalog zasobów do ponownego wykorzystywania jest bardzo wąski. **Instytucje kultury muszą więc udostępniać wyłącznie:**

- zasoby z domeny publicznej,

- **dziela, których pierwotnym właścicielem autorskich praw majątkowych lub praw pokrewnych jest instytucja kultury** – zgodnie z polskim prawem z sytuacją taką mamy tylko do czynienia, gdy program komputerowy został opracowany przez pracownika zatrudnionego w ramach umowy o pracę oraz gdy instytucja kultury nagra film bądź nagranie dźwiękowe (prawa pokrewne).

16. CZY INSTYTUCJA KULTURY MUSI UDOSTĘPNIĆ DO PONOWNEGO WYKORZYSTYWANIA UTWORÓW STWORZONE PRZEZ PRACOWNIKÓW INSTYTUCJI KULTURY W RAMACH UMOWY O PRACĘ?

Nie. Majątkowe prawa autorskie do utworów pracowniczych (powstałych w ramach stosunku pracy w związku z określonym w umowie zakresem zadań) są w posiadaniu pracodawcy (w tym przypadku instytucji kultury), jednak pierwotnym właścicielem tych praw jest pracownik, a nie pracodawca. Dlatego też są one wyłączone z udostępniania w celu ponownego wykorzystywania zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 4 u.p.w.. W praktyce oznacza to, że reuse raportów, publikacji czy materiałów opracowywanych przez pracowników danej instytucji jest niemożliwy (chyba że instytucja wdraża politykę otwartości i będzie np. udostępniać te utwory na wolnych licencjach).

W Bibliotece Miejskiej w Toruniu pracownicy przygotowali raport “Stan czytelnictwa w Toruniu” w oparciu o dane dotyczące wypożyczeń książek i odwiedzin bibliotek na terenie miasta. Raport ten jak najbardziej jest informacją sektora publicznego, a majątkowe prawa autorskie są w posiadaniu biblioteki (jest to utwór pracowniczy). Jednak biblioteka może odmówić jego udostępnienia w celu ponownego wykorzystywania (np. wydawnictwu naukowemu które chciałoby raport uwzględnić w publikacji nt. czytelnictwa w Polsce) powołując się na fakt, że biblioteka nie jest pierwotnym właścicielem majątkowych praw autorskich. Ta sama instytucja może się jednak zdecydować opublikować raport na otwartej licencji umożliwiającej ponowne wykorzystywanie wszystkim użytkownikom.

17. JAK NALEŻY POSTĄPIĆ Z ZASOBAMI POSIADANYMI PRZEZ INSTYTUCJĘ KULTURY, KTÓRE ZOSTAŁY PRZEZ INSTYTUCJĘ UDOSTĘPNIONE NA WOLNYCH LICENCJACH (NP. CREATIVE COMMONS)?

Utwory udostępnione na wolnych licencjach mogą podlegać ponownemu wykorzystywaniu, nawet jeśli instytucja nie jest pierwotnym właścicielem praw autorskich, a prawa autorskie majątkowe nadal nie wygasły, w przypadku gdy licencja obejmuje ponowne wykorzystywanie treści utworu. Ta sama zasada dotyczy utworów udostępnionych instytucjom na licencjach niewyłącznych. Tak więc jeśli chodzi o licencje Creative Commons to instytucja nie może udostępniać do ponownego wykorzystywania utworów udostępnionych na licencjach z zastrzeżeniem warunku bez utworów zależnych (ND).

Biblioteka A na swojej stronie opublikowała powieść XYZ, która została udostępniona przez autora na licencji niewyłącznej zezwalającej jedynie na publikację utworu w wersji zdigitalizowanej. Utwór taki nie podlega ponownemu wykorzystywaniu, gdyż w licencji niewyłącznej nie przewidziano możliwości ponownego wykorzystywania utworu.

18. CZY INSTYTUCJA KULTURY MOŻE NAŁOŻYĆ JAKIEKOLWIEK WARUNKI ZWIĄZANE Z PONOWNYM WYKORZYSTYWANIEM INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO?

Art. 15. Określenie warunków ponownego wykorzystywania nie może w sposób nieuzasadniony ograniczać możliwości ponownego wykorzystywania.

Tak. Instytucja kultury (jak i każdy podmiot uprawniony), zgodnie z art. 13 i 14, może nałożyć pewne warunki związane z wykorzystywaniem informacji sektora publicznego. Jako warunek należy rozumieć obowiązek, który musi być spełniony przez użytkownika w celu ponownego wykorzystywania ISP.

Art. 13 ust. 2 Podmiot zobowiązany określa warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, mających cechy utworu lub przedmiotu praw pokrewnych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych lub stanowiących bazę danych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, do których przysługują mu autorskie prawa majątkowe lub prawa pokrewne. W szczególności podmiot zobowiązany określa warunek dotyczący obowiązku poinformowania o nazwisku, imieniu lub pseudonimie twórcy lub artysty wykonawcy, jeżeli jest znany.

Jeśli instytucja kultury udostępnia ISP, co do których posiada majątkowe prawa autorskie (a więc nie te z domeny publicznej) **musi** określić warunki dotyczące ponownego wykorzystywania. Ponadto jeśli twórca jest znany, to instytucja musi określić obowiązki informacyjne nałożone na użytkownika - czyli określić zakres informacji dotyczących autorstwa, który musi być podawany przy ponownym wykorzystywaniu ISP.

Ustawodawca dopuszcza też nałożenie innych warunków w sytuacji innej niż ta z art. 13. ust. 2 - czyli np. w przypadku informacji sektora publicznego z domeny publicznej. Są to:

- obowiązek poinformowania o źródle, czasie wytworzenia i pozyskania informacji od podmiotu zobowiązanego;
- obowiązek poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej - czyli wyraźnego oznaczenia w przypadku dokonywania remiksu czy tworzenia utworów zależnych;
- zakres odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego za udostępniane lub przekazywane informacje - np. poprzez nałożenie obowiązku dodawania adnotacji *“Instytucja X nie ponosi odpowiedzialności za ponowne wykorzystywanie udostępnionego utworu”* na wszystkie zasoby powstałe w wyniku ponownego wykorzystywania ISP.

Katalog warunków, których może wymagać instytucja, jest zamknięty, co oznacza, że nie można dodać innych, jednak pozostawia pewną swobodę, co do kształtowania konkretnych zapisów dotyczących np. kwestii odpowiedzialności. W gestii instytucji pozostaje również decyzja, czy powyższe warunki chce nakładać, czy nie.

Dodatkowo instytucjom kultury umożliwiono zakazywania wykorzystywania dwóch rodzajów informacji sektora publicznego:

- wykorzystywania komercyjnego lub wykorzystywania na określonych polach eksploatacji obiektów o charakterze martyrologicznym oraz zawierających godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej Polskiej, jak również herby i odznaczenia państwowe oraz wojskowe - ma to służyć ograniczeniu wykorzystywania symboli w działalności komercyjnej (art. 14 ust. 2 pkt. 1);
- wykorzystywania niekomercyjnego obiektów, które są objęte roszczeniami osób trzecich lub które nie są własnością instytucji kultury – regulacja ta ma na celu ograniczenie ryzyka prawnego w przypadku niepewności dotyczącej statusu prawnoautorskiego posiadanych zbiorów (art. 14 ust. 2 pkt. 2).

Muzeum w Majdanku posiada zbiór listów pisanych z obozu zagłady - w przypadku wniosku o udostępnienie informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania o charakterze komercyjnym Muzeum może wydać decyzję o odmowie dostępu powołując się na art. 14 ust. 2. Pkt. 1.

Należy pamiętać, że warunki wprowadzane przez instytucję kultury nie mogą w nieuzasadniony sposób ograniczać możliwości ponownego wykorzystywania zbiorów. Dlatego też nie można na przykład ograniczyć w całości komercyjnego wykorzystywania zasobów posiadanych przez daną instytucję.

19. W JAKI SPOSÓB UŻYTKOWNIK DOWIADUJE SIĘ O WARUNKACH PONOWNEGO WYKORZYSTYWANIA?

Jeśli instytucja zamieszcza ISP w Biuletynie Informacji Publicznej bądź Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej, to warunki ponownego wykorzystywania, muszą być zamieszczone w BIP (**więcej na ten temat pytanie 23**) bądź CRIP. W przypadku braku określenia warunków, informacji uważa się za udostępnioną bez warunków i każdy może z niej dowolnie korzystać.

W przypadku trybu wnioskowego, osoba zainteresowana reuse musi złożyć wniosek o ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego (**więcej na ten temat pytanie 20**), a instytucja wydaje decyzję o warunkach ponownego wykorzystywania. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku zasobów, które zostały udostępnione przy pomocy systemów teleinformatycznych (takich jak np. strona www), jednak dla których nie określono warunków ich wykorzystywania – użytkownik musi sprawdzić (poprzez złożenie wniosku) warunki zgodnie z którymi zasób może być wykorzystywany.

Muzeum w Sanoku prezentuje na swojej stronie internetowej prace Beksińskiego, na podstawie których użytkownik chce stworzyć animacje komputerowe. Sam fakt opublikowania reprodukcji obrazów na stronie internetowej nie jest wystarczający, użytkownik musi dowiedzieć się o warunki ponownego wykorzystywania - w tym celu musi wystąpić do Muzeum z wnioskiem. W tej sytuacji Muzeum powinno wydać decyzję odmowną ze względu na fakt, że nie jest pierwotnym właścicielem majątkowych praw autorskich do obrazów. Jest to przykład sytuacji, gdy na stronie internetowej instytucji kultury opublikowane zostały zasoby niepodlegające ponownemu wykorzystywaniu.

20. JAK PRZEBIEGA PROCEDURA UDOSTĘPNIANIA ISP W CELU PONOWNEGO WYKORZYSTYWANIA NA WNIOSEK?

Podmiot zainteresowany uzyskaniem informacji sektora publicznego powinien złożyć wniosek o ponowne wykorzystywanie na piśmie bądź drogą elektroniczną (np. e-mailem). Wniosek musi zawierać:

- nazwę instytucji kultury,
- informacje o wnioskodawcy, w tym imię i nazwisko albo nazwę oraz adres umożliwiający dostarczenie odpowiedzi do wnioskodawcy;
- wskazanie informacji sektora publicznego, która będzie ponownie wykorzystywana, a jeżeli jest już udostępniona lub przekazana, warunki, na jakich ma być ponownie wykorzystywana, oraz źródło udostępnienia lub przekazania;
- wskazanie celu ponownego wykorzystywania (komercyjny albo niekomercyjny), w tym określenie rodzaju działalności, w której informacje sektora publicznego będą ponownie wykorzystywane, w szczególności wskazanie dóbr, produktów lub usług;
- wskazanie formy przygotowania informacji sektora publicznego, a w przypadku postaci elektronicznej, także wskazanie formatu danych;
- wskazanie sposobu przekazania informacji sektora publicznego.

W przypadku braków formalnych we wniosku (nie uwzględnienia którejś z powyższych informacji) **instytucja kultury wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków**. W przypadku nie usunięcia braków w terminie 7 dni od otrzymania wezwania, instytucja pozostawia wniosek bez rozpoznania, czyli zamyka sprawę

Jan Kowalski złożył wniosek o ponowne wykorzystywanie do Muzeum Narodowego w Warszawie, nie wskazał jednak formatu danych w jakich chciałby otrzymać reprodukcje obrazów. Muzeum musi wezwać Kowalskiego do usunięcia braków. Jeśli w terminie 7 dni braki nie zostaną usunięte, wniosek pozostawia się bez rozpoznania.

Na rozpatrzenie wniosku instytucja kultury ma 14 dni. Jeśli czas na przygotowanie informacji będzie dłuższy, instytucja musi o tym poinformować wnioskodawcę - nie może on jednak przekroczyć 2 miesięcy.

Instytucja kultury może podjąć cztery działania w odpowiedzi na otrzymany wniosek:

- przekazać informację sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania bez określania warunków ponownego wykorzystywania - wnioskodawca może wtedy ponownie wykorzystywać ISP;
- poinformować o braku warunków ponownego wykorzystywania w przypadku posiadania informacji sektora publicznego przez wnioskodawcę - np. W sytuacji, gdy dana ISP została pozyskana wcześniej w trybie dostępu do informacji publicznej;
- złożyć ofertę zawierającą warunki ponownego wykorzystywania lub informację o wysokości opłat za ponowne wykorzystywanie - wnioskodawca ma 14 dni od dnia otrzymania oferty aby złożyć sprzeciw z powodu naruszenia przepisów ustawy albo zawiadomić podmiot zobowiązany o przyjęciu oferty - brak takiej informacji uważa się za wycofanie wniosku. W przypadku sprzeciwu instytucja kultury musi się do niego ustosunkować w drodze decyzji.
- odmówić w drodze decyzji, wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego.

Instytucja kultury **musi** wydać decyzję odmowną w przypadku zaistnienia przesłanek z art. 6 u.p.w. **Może** również wydać decyzję odmowną na podstawie art. 10 ust. 2 u.p.w.

Instytucje kultury **nie muszą** (w porównaniu do innych instytucji zobowiązanych do przestrzegania ustawy) informować o tym, kto posiada majątkowe prawa autorskie w przypadku, gdy to właśnie prawo autorskie jest przyczyną odmowy zgody na ponowne wykorzystywanie ISP.

Art. 6. 1. Prawo do ponownego wykorzystywania podlega ograniczeniu w zakresie i na zasadach określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych.

2. Prawo do ponownego wykorzystywania podlega ograniczeniu ze względu na prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy. Ograniczenie to nie dotyczy informacji o osobach pełniących funkcje publiczne, mających związek z pełnieniem tych funkcji, w tym o

warunkach powierzenia i wykonywania funkcji, oraz przypadku gdy osoba fizyczna lub przedsiębiorca rezygnują z przysługującego im prawa.

3. Prawo do ponownego wykorzystywania podlega ograniczeniu w zakresie informacji będących informacjami sektora publicznego, do których dostęp jest ograniczony na podstawie innych ustaw. Przepis ust. 2 zdanie drugie stosuje się odpowiednio.

4. Prawo do ponownego wykorzystywania podlega ograniczeniu w zakresie informacji sektora publicznego:

1) których wytwarzanie przez podmioty zobowiązane nie należy do zakresu ich zadań publicznych określonych prawem;

2) powiązanych z depozytami znajdującymi się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego, o ile ich właściciele umownie wyłączyli możliwość ich udostępniania lub przekazywania w całości lub w określonym zakresie;

3) do których prawa autorskie i prawa pokrewne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. poz. 631, z późn. zm.), prawa do baz danych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz. U. poz. 1402, z 2004 r. poz. 959 oraz z 2007 r. poz. 662 i 1238), prawa do odmian roślin w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o ochronie prawnej odmian roślin (Dz. U. poz. 1300, z 2006 r. poz. 877, z 2007 r. poz. 662, z 2011 r. poz. 1099 oraz z 2015 r. poz. 1830), prawa własności przemysłowej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410 oraz z 2015 r. poz. 1266, 1505 i 1615) lub prawa własności przemysłowej podlegającego ochronie na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa Unii Europejskiej, przysługują podmiotom innym niż podmioty zobowiązane;

4) będących w posiadaniu muzeów państwowych, muzeów samorządowych, bibliotek publicznych, bibliotek naukowych lub archiwów, w przypadku gdy pierwotnym właścicielem autorskich praw majątkowych lub praw pokrewnych były podmioty inne niż podmioty zobowiązane, a czas trwania tych praw nie wygasł.

21. CZY DECYZJE WYDAWANE PRZEZ INSTYTUCJE KULTURY W ZWIĄZKU Z REUSE PODLEGAJĄ JAKIEJKOLWIEK KONTROLI?

Tak, gdyż do postępowania w sprawie ponownego wykorzystywania ISP ma zastosowanie kodeks postępowania administracyjnego. W przypadku:

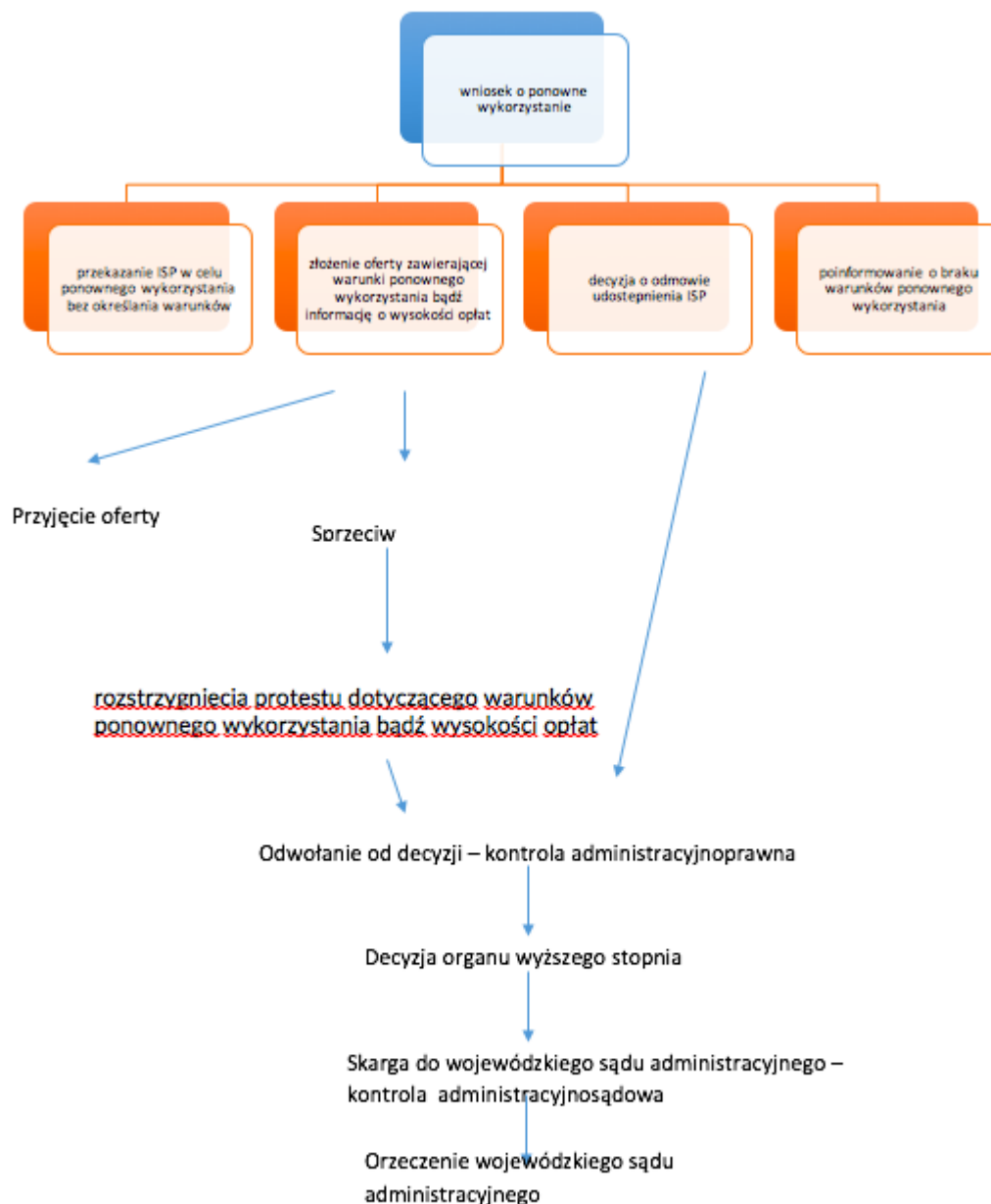
a) odmowy wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie ISP,

b) rozstrzygnięcia protestu dotyczącego warunków ponownego wykorzystywania bądź wysokości opłat.

Instytucja kultury wydaje **decyzję**, która podlega kontroli administracyjnej i sądownoadministracyjnej zgodnie z postępowaniem administracyjnym. Tak więc decyzja instytucji kultury może podlegać, na skutek wniesienia przez wnioskodawcę środka zaskarżenia, kontroli instancyjnej organu wyższego stopnia oraz kontroli sądu administracyjnego.

Pierwszym stopniem kontroli jest kontrola instancyjna organu wyższego stopnia - w większości przypadków jeśli chodzi o instytucje kultury będzie to Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Użytkownik wnosi odwołanie za pośrednictwem instytucji kultury, która wydała decyzję, w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji. W przypadku decyzji ustalającej warunki oferty lub wysokość opłaty instytucja kultury nie ma jednak obowiązku przekazania odwołania, jeżeli skorzysta z procedury samokontroli i uwzględni odwołanie w całości, zmieniając swoją wcześniejszą decyzję.

Po wyczerpaniu drogi administracyjnej, czyli rozpatrzeniu odwołania przez organ odwoławczy (Ministra) wnioskodawca ma prawo skierować sprawę na drogę sądową. Podmiot niezadowolony z decyzji administracyjnej wydanej przez organ odwoławczy na podstawie u.p.w. może złożyć skargę na przedmiotową decyzję w terminie 30 dni od dnia jej doręczenia do wojewódzkiego sądu administracyjnego za pośrednictwem organu, który wydał zaskarżoną decyzję. Następnie podmiot zobowiązany ma obowiązek przekazać wojewódzkiemu sądowi administracyjnemu skargę wraz z aktami sprawy i odpowiedzią na skargę w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi, natomiast wojewódzki sąd administracyjny ma 30 dni na rozpatrzenie sprawy.

22. CZY INSTYTUCJI KULTURY MOŻE POBIERAĆ OPŁATY W ZWIĄZKU Z UDOŚTĘPNIANIEM INFORMACJI SEKTORA PUBLICZNEGO?

Tak. Generalną zasadą jest, że informacje sektora publicznego udostępnia się bezpłatnie. Jednak gdy przygotowanie informacji wiąże się z poniesieniem dodatkowych kosztów przez instytucję, można w takim wypadku pobrać opłatę. Opłata ta nie może być wyższa niż suma kosztów, które przeznaczono na przygotowanie informacji w sposób oraz w formie określonej we wniosku o ponowne wykorzystywanie złożonym przez użytkownika. Można więc pobierać opłaty w przypadku zeskanowania zasobu do tej pory nie zeskanowanego, przygotowanie zasobu w innym formacie niż dotychczasowy, przygotowanie nieistniejących

metadanych. Jest to możliwe ze względu na to, że udostępnienie do ponownego wykorzystywania spowodowało poniesienie dodatkowych kosztów przez instytucję. Dodatkowe koszty należy rozumieć jako wykraczające poza normalne koszty funkcjonowania.

Jan Kowalski zwrócił się do biblioteki w Grodzisku Mazowieckim o ponowne wykorzystywanie trzech numerów "Głosu Grodziska", periodyku wcześniej nie digitalizowanego. Jeśli proces digitalizacji będzie wiązał się z dodatkowymi kosztami (np. niezbędne będzie wysłanie periodyku do innej biblioteki posiadającej odpowiedni skaner) to koszty te mogą być nałożone na użytkownika. Oczywiście w wypadku wniosku trzeba wysokość kosztów przedstawić jako ofertę biblioteki i dopiero po zaakceptowaniu wysokości przez użytkownika przystąpić do procesu digitalizacji.

Art. 18 ust. 1. Muzea państwowe i muzea samorządowe w przypadku udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego do ponownego wykorzystywania w celach innych niż niekomercyjne o charakterze badawczym, naukowym lub edukacyjnym mogą nałożyć opłaty wyższe niż ustalone na podstawie art. 17.

Dodatkowo jeśli muzeum udostępnia informację sektora publicznego w innym celu niż niekomercyjna działalność badawcza, naukowa lub edukacyjna, może pobrać wyższe opłaty niż suma kosztów przeznaczona na przygotowanie danej informacji. Wysokość wyższej opłaty może uwzględniać koszty gromadzenia, produkowania, reprodukowania, rozpowszechniania, ochrony i ustalania praw. Maksymalne stawki zostały określone w [Rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 5 lipca 2016 r.](#) w sprawie maksymalnych stawek opłat za ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego nakładanych przez muzea państwowe i muzea samorządowe.

Muzeum, w przypadku udostępniania kolekcji dzieł na niekomercyjne potrzeby edukacyjne (np. przygotowania warsztatów przez zespół szkół) może pobrać opłatę w wysokości kosztów przeznaczonych na przygotowanie danej informacji. Jeśli jednak o te same zasoby wystąpi wydawnictwo edukacyjne, które chce wydać podręcznik na warunkach komercyjnych, wtedy muzeum może pobrać opłatę wyższą.

Art. 20. Podmiot zobowiązany wskazuje, na żądanie wnioskodawcy, sposób obliczenia opłaty za ponowne wykorzystywanie w odniesieniu do złożonego przez wnioskodawcę wniosku o ponowne wykorzystywanie.

Instytucja kultury musi być w stanie wskazać metodologię wyliczenia danej opłaty, zarówno w przypadku pokrywania jedynie kosztów udostępnienia ISP, jak i w przypadku opłat wyższych w muzach. Dlatego warto mieć przygotowaną informację o wysokości opłat za ponowne wykorzystywanie, w tym podstawie ich obliczania, jeżeli zostały przez niego ustalone, oraz informację o czynnikach, które będą brane pod uwagę przy rozpatrywaniu nietypowych wniosków o ponowne wykorzystywanie i które mogą mieć wpływ w szczególności na koszt lub czas przygotowania lub przekazania informacji.

23. JAKIE INFORMACJE POWINNY SIĘ ZNALEŻĆ W BIULETYNIE INFORMACJI PUBLICZNEJ INSTYTUCJI KULTURY?

Instytucja kultury, o ile jest zobowiązana do prowadzenia BIP, musi zamieścić w kategorii “ponowne wykorzystywanie” następujące informacje:

- warunki ponownego wykorzystywania, jeżeli zostały przez niego określone;
- informację o wysokości opłat za ponowne wykorzystywanie, w tym podstawie ich obliczania, jeżeli zostały przez niego ustalone, oraz informację o czynnikach, które będą brane pod uwagę przy rozpatrywaniu nietypowych wniosków o ponowne wykorzystywanie i które mogą mieć wpływ w szczególności na koszt lub czas przygotowania lub przekazania informacji
- informację o czynnikach, które są brane pod uwagę przy ustalaniu nakładanych opłat za ponowne wykorzystywanie, w przypadku podmiotów zobowiązanych będących muzeami państwowymi lub muzeami samorządowymi;
- informację o środkach prawnych przysługujących w przypadku odmowy wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie oraz o prawie do sprzeciwu;
- umowę o udzielenie wyłącznego prawa do korzystania z informacji sektora publicznego, powody jej zawarcia oraz wyniki oceny tej umowy, o ile taka umowa została zawarta.

Należy pamiętać, że w przypadku braku określenia warunków ponownego wykorzystywania, ISP udostępnione w BIP uważa się za udostępnione bez warunków.

24. CZY STANDARDY DOTYCZĄCE REUSE SĄ TAKIE SAME DLA WSZYSTKICH INSTYTUCJI KULTURY?

Generalnie – tak. Wyjątek stanowi kwestia pobierania opłat za udostępnianie ISP - muzeom państwowym i samorządowym umożliwiono pobieranie opłat w wyższej wysokości niż bezpośredni koszt udostępnienia danej informacji (**więcej pytanie 24**).

25. JAKIE ZMIANY SYSTEMOWE NALEŻY WPROWADZIĆ W DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI KULTURY, ABY SPRAWNIE ZORGANIZOWAĆ PROCES PONOWNEGO WYKORZYSTYWANIA?

Do ponownego udostępniania informacji sektora publicznego należy podejść systemowo - wypracowanie wewnętrznych procedur przez instytucje kultury ułatwi codzienne funkcjonowanie i odpowiadanie na wnioski. Dlatego też należy rozważyć:

- uzupełnienie BIP tak aby zawierała informacje wymagane przez art. 11 u.p.w.;

- opracowanie i wdrożenie regulaminów i wzorców umownych dotyczących ponownego wykorzystywania dla różnych kategorii informacji sektora publicznego (np. Domeny publicznej, objętej ochroną prawoauteurską, depozytów)
- Opracowanie taryfikatora opłat i informacji o czynnikach stanowiących podstawę obliczania nakładanych opłat za ponowne wykorzystywanie;
- opracowania i wdrożenia instrukcji postępowania w sprawach o ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego.

26. GDZIE MOŻNA ZNALEŹĆ WIĘCEJ INFORMACJI NA TEMAT REUSE?

Najpełniejszym źródłem wiedzy nt. ustawy o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego jest podręcznik przygotowany na zlecenie Ministerstwa Cyfryzacji “Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego”

(<https://mc.gov.pl/aktualnosci/udostepniamy-podrecznik-ponowne-wykorzystywanie-informacji-sektora-publicznego>). Należy jednak pamiętać, że wiele interpretacji z tej publikacji to poglądy autorów. Sama ustawa weszła w życie tak niedawno, że niektóre wątpliwe na chwilę obecną kwestie będą musiały zostać rozstrzygnięte przez sądy, aby wszyscy mieli pewność jak dany przepis należy rozumieć.

SŁOWNICZEK

Domena publiczna – (ang. public domain) to dobro wspólne, zbiór utworów, z których każdy może korzystać bezpłatnie i wyłącznie z ograniczeniami wynikającymi z autorskich praw osobistych, ponieważ wygasły już do nich autorskie prawa majątkowe, bądź też utwory te nigdy nie były przedmiotem prawa autorskiego.

Metadane - dane o danych; wyrażenia opisujące treść i formę dokumentu, mające określoną strukturę, zgodną z przyjętym standardem opisu. Stosuje się je po to, by uporządkować zbiór dokumentów i tym samym ułatwić użytkownikom wyszukiwanie potrzebnych informacji. Metadane najczęściej wykorzystuje się do opisywania (w jednolity sposób) dokumentów elektronicznych, np. opublikowanych w bibliotekach cyfrowych. Metadanymi są m.in. informacje, takie jak autor dzieła, tytuł, wydawca, współtwórca, rok wydania, opis rzeczowy, język, właściciel praw autorskich, miejsce przechowywania oryginalnego dokumentu czy wielkość pliku.

Pierwotny publiczny cel - zarówno cel wytworzenia, jak i inny cel w ramach zadań publicznych, dla których ISP zostały wyprodukowane.

Pierwotny właściciel autorskich praw majątkowych – podmiot na rzecz którego powstają prawa autorskie majątkowe w momencie ustalenia (powstania) - zgodnie z polskim prawem instytucja kultury jest pierwotnym właścicielem. gdy program komputerowy został opracowany przez pracownika zatrudnionego w ramach umowy o pracę oraz gdy instytucja kultury nagra film bądź nagranie dźwiękowe (prawa pokrewne).

Prawa autorskie majątkowe – prawo twórcy do korzystania z utworu i rozporządzania nim. Jest to prawo zbywalne, co oznacza, że twórca może przenieść je na inne osoby lub udzielić zezwolenia na korzystanie z utworu. Do tych praw zalicza się także decydowanie o tym, czy twórca chce pobierać wynagrodzenie za przeniesienie prawa lub udzielenie zezwolenia na korzystanie z utworu. Trwanie praw autorskich majątkowych jest ograniczone w czasie.

WZORY

Źródłem wzorów jest wspomniany wcześniej podręcznik przygotowany na zlecenie Ministerstwa Cyfryzacji “Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego” (<https://mc.gov.pl/aktualnosci/udostepniamy-podrecznik-ponowne-wykorzystywanie-informacji-sektora-publicznego>). Dla wygody czytelników przygotowaliśmy aktywne zestawienie opublikowanych w nim wzorów.

Wzory podzielone są na dwie grupy: regulamin i elementy warunków udostępniania informacji oraz pisma procesowe. Pisma te mogą mieć zastosowanie w przypadku trybu wnioskowego.

Wzory

Przykładowe elementy treści warunków ponownego wykorzystywania ISP określające zasady korzystania z ISP stanowiącej przedmiot praw własności intelektualnej

Pisma procesowe

Wzór nr 1. Wezwanie do uzupełnienia wniosku

Wzór nr 2. Zawiadomienie o przedłużeniu postępowania

Wzór nr 3. Oferta dla ISP niebędących utworem ani bazą danych

Wzór nr 4. Decyzja rozstrzygająca o warunkach ponownego wykorzystywania oraz opłatach za ponowne wykorzystywanie

Wzór nr 5. Decyzja – obligatoryjna odmowa wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie ISP, ze względu na ochronę praw autorskich

Wzór nr 6. Decyzja – obligatoryjna odmowa wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie ISP, ze względu na ograniczenia spowodowane poufnością informacji

Wzór nr 7. Decyzja – fakultatywna odmowa wyrażenia zgody na ponowne wykorzystywanie ISP